

Offentlig tjenestepensjon

For deg født 1963 eller senere

2025



Innhold

Ord og uttrykk om pensjon	3
Alderspensjon og AFP for deg født 1963 eller senere	4
Dine valgmuligheter	5
1. Livsvarig AFP eller betinget tjenestepensjon	6
1.1 Livsvarig AFP	6
1.1.1 Disse vilkårene må være oppfylt når du fyller 62 år:.....	6
1.1.2 Disse vilkårene må være oppfylt på det tidspunktet du velger å ta ut AFP:	7
1.1.3 Opptjening.....	8
1.1.4 Uttak av AFP	8
1.2 Betinget tjenestepensjon	9
1.2.1 Opptjening.....	9
1.2.2 Uttak av betinget tjenestepensjon.....	10
2. Alderspensjon opptjent før 2020	11
2.1 Alderspensjon.....	11
2.1.1 Opptjening.....	11
2.1.2 Uttak av alderspensjon opptjent før 2020	11
2.2 2011-tillegg	12
2.2.1 Opptjening.....	12
2.2.2 Uttak av 2011-tillegg	12
3. Alderspensjon opptjent fra 2020 – Påslagspensjon	13
3.1 Påslagspensjon.....	13
3.1.1 Opptjening.....	13
3.1.2 Uttak av påslagspensjon	13
3.2 Overgangstillegg	14
3.2.1 Opptjening.....	14
3.2.2 Uttak av overgangstillegg.....	14
4. Tidligere medlemmer	15
5. Uførepensjon og etterlattepensjon.....	16

Ord og uttrykk om pensjon

Grunnbeløpet (G)	<p>I reglene knyttet til pensjon er noen beløp og beløpsgrenser knyttet til grunnbeløpet i folketrygden, ofte skrevet som G. Grunnbeløpet i folketrygden blir regulert i mai hvert år.</p> <p>Per mai 2024 er G fastsatt til 124 028 kroner.</p>												
Pensjonsbeholdning	<p>Fra 2020 tjener du opp til offentlig tjenstepensjon i det vi kaller pensjonsbeholdning. Alle år du jobber hos en arbeidsgiver med offentlig tjenstepensjon, gir opptjening i beholdningen.</p>												
Delingstall	<p>Delingstallet sier noe om hvor mange år en person i et årskull kan forvente å leve, etter å ha gått av med pensjon. Vi bruker delingstallet når vi regner ut årlig pensjon.</p> <p>Eksempel: Er du født i 1963, gjelder følgende delingstall:</p> <table border="1"><tr><td>62 år</td><td>63 år</td><td>64 år</td><td>65 år</td><td>66 år</td><td>67 år</td></tr><tr><td>20,24</td><td>19,43</td><td>18,61</td><td>17,80</td><td>16,99</td><td>16,18</td></tr></table>	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år	67 år	20,24	19,43	18,61	17,80	16,99	16,18
62 år	63 år	64 år	65 år	66 år	67 år								
20,24	19,43	18,61	17,80	16,99	16,18								
Regulering	<p>1. mai hvert år øker vi både pensjon under opptjening og utbetaling, slik at verdien holder seg over tid.</p> <p>Det er myndighetene som fastsetter hvor mye og hvordan pensjonene skal reguleres. Dette skjer i trygdeoppjøret, og resultatet er normalt klart i mai måned.</p>												
Pensjonsgivende inntekt	<p>Pensjonsgivende inntekt er den delen av inntekten din som danner grunnlag for opptjening av alderspensjon og andre pensjonsytelser.</p>												

Alderspensjon og AFP for deg født 1963 eller senere

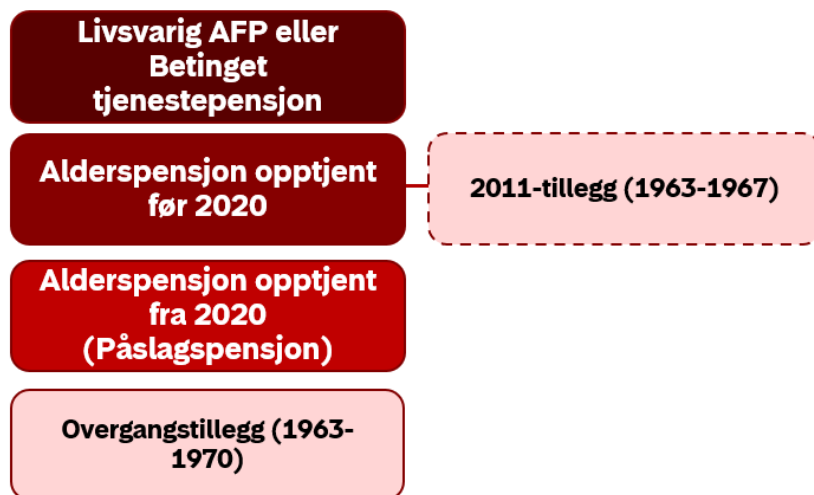
Det nye regelverket for alderspensjon gjør det enklere å kombinere jobb og pensjon, samtidig som du fortsetter opptjeningen ved å arbeide lenger.

Du kan jobbe så mye du vil uten at pensjonen blir redusert, og jo lenger du jobber, desto høyere blir den totale pensjonen din.

Du kan begynne å ta ut alderspensjon og AFP fra den første i måneden etter at du fyller 62 år. Både alderspensjon og AFP utbetales livet ut.

Alderspensjonen din er satt sammen av ulike pensjonsdeler, men ikke alle har rett til alle delene. Du finner mer informasjon om vilkårene for hver enkelt pensjonsdel i kapitlene som følger.

De ulike pensjonsdelene er:



For medlemmer med særaldersgrenser gjelder egne regler om tidligpensjon.

Dine valgmuligheter

Ny offentlig tjenestepensjon åpner for flere valgmuligheter. Når du fyller 62 år, kan du for eksempel:

- **Fortsette å jobbe og vente med å ta ut pensjon.** Velger du å jobbe videre, fortsetter du også å tjene opp til alderspensjonen din. Alle arbeidsår frem til du fyller 75 år gir pensjonsopptjening. Venter du i tillegg med å ta ut pensjonen din, blir den årlige utbetalingen enda høyere.
- **Fortsette å jobbe, enten helt eller delvis, samtidig som du tar ut pensjon.** Velger du å jobbe videre, fortsetter du også å tjene opp til alderspensjonen din. Alle arbeidsår frem til du fyller 75 år gir pensjonsopptjening. Dersom du velger å starte uttak av pensjon tidlig, vil den årlige pensjonen din bli lavere enn om du venter med uttaket. Samtidig vil ny pensjonsopptjening som legges til hvert år du jobber, bidra til en gradvis økning i pensjonen din.
- **Slutte å jobbe og ta ut pensjon.** Noen ønsker, av ulike årsaker, å slutte å jobbe så tidlig som mulig. Pensjonsopptjeningen opphører når du ikke lenger har inntekt. Dersom du velger å starte uttak av pensjon tidlig, vil den årlige pensjonen din bli lavere enn om du venter med uttaket. Slutter du å jobbe er det viktig å ta ut livsvarig AFP fra samme tidspunkt. Det er ikke mulig å ta ut livsvarig AFP på et senere tidspunkt.

Overgangstillegg: Dersom du er født i 1963-1970 og slutter å jobbe før du fyller 67 år, kan du motta et overgangstillegg. Du kan lese mer om dette i kapittel 3.2 Overgangstillegg.

1. Livsvarig AFP eller betinget tjenestepensjon

1.1 Livsvarig AFP

For ditt årskull er ikke AFP lenger en tidligpensjon du mottar i stedet for lønn fra du er 62 til 67 år. Nå kan du jobbe så mye du vil ved siden av å motta livsvarig AFP, uten at pensjonen din blir redusert. Pensjonen kan kombineres med alderspensjon i folketrygden, samt de andre delene av alderspensjonen som du mottar fra en offentlig tjenestepensjonsordning.

Vær oppmerksom på at du ikke kan motta betinget tjenestepensjon, tidligpensjon (tidligere som særalderspensjon), eller uføretrygd fra folketrygden sammen med livsvarig AFP.

1.1.1 Disse vilkårene må være oppfylt når du fyller 62 år:

- **Du må være i stilling hos en arbeidsgiver med AFP-avtale.** Du må ha vært ansatt hos en arbeidsgiver med offentlig eller privat AFP i minst 7 av de siste 9 årene før du fyller 62 år. Denne jobben må være hovedarbeidsforholdet ditt, og stillingsandelen må være minst 20 prosent. Når vi sier at jobben må være hovedarbeidsforholdet ditt, betyr det at inntekten og stillingsprosenten i denne jobben må være høyere enn i andre jobber du har i samme periode.
- **Du kan ikke motta pensjon eller andre ytelser over 1,5G.** De siste tre årene før du fyller 62 år, kan du ikke ha mottatt pensjon eller andre ytelser uten arbeidsplikt hvis verdien overstiger 1,5 G. Ytelser kan være ventelønn eller lignende inntekt som du har mottatt uten å utføre arbeid. Uføretrygd og arbeidsavklaringspenger (AAP) fra folketrygden og uførepensjon fra privat eller offentlig tjenestepensjon er unntatt fra dette vilkåret.
- **Du kan ikke ha uføretrygd fra folketrygden.** Fra du fyller 62 år, kan du ikke motta uføretrygd fra folketrygden.

Særskilte regler for årskullene født 1963 til 1966

Dersom du ikke oppfyller vilkåret om å ha vært omfattet av offentlig eller privat AFP-ordning i minst 7 av de siste 9 årene før du fyller 62 år, kan du likevel få rett til offentlig AFP hvis du:

- har minst 10 års samlet tjenestetid i offentlig tjenestepensjonsordning når du skal ta ut livsvarig AFP, **og**
- har jobbet hos en arbeidsgiver med offentlig AFP i:
 - minst 3 av de siste 5 årene for deg født i 1963
 - minst 4 av de siste 6 årene for deg født i 1964
 - minst 5 av de siste 7 årene for deg født i 1965
 - minst 6 av de siste 8 årene for deg født i 1966

Tid fra privat AFP-ordning teller ikke med i kravet etter disse særskilte reglene.

1.1.2 Disse vilkårene må være oppfylt på det tidspunktet du velger å ta ut AFP:

- **Ansatt og reell arbeidstaker.** Du må ha vært sammenhengende ansatt og reell arbeidstaker hos en arbeidsgiver med offentlig AFP-ordning de siste tre årene før du tar ut pensjonen. Du er fortsatt ansatt og reell arbeidstaker selv om du tar ut ferie eller avspaserer før du tar ut pensjon.

Unntak. Du kan ha inntil 78 uker fravær på grunn av sykdom eller skade i treårsperioden. Det er i tillegg tillatt med 26 uker med annet fravær, som ikke skyldes sykdom eller skade. Disse 26 ukene med annet fravær kan ikke være i starten eller slutten av treårsperioden.

- **Minst 1 G i pensjonsgivende inntekt.** Du må ha en årlig pensjonsgivende inntekt på minst 1 G. I året før du tar ut pensjon må årlig pensjonsgivende inntekt være høyere enn gjennomsnittlig G det året.
- **Ingen tidligere AFP, tidligpensjon eller betinget tjenestepensjon.** Du kan ikke motta eller ha mottatt AFP fra privat sektor, tidligpensjon fra offentlig tjenestepensjon eller betinget tjenestepensjon.
- **Ingen uføretrygd fra fylte 62 år.** Du kan ikke motta eller ha mottatt uføretrygd fra folketrygden etter fylte 62 år.

Eksempel: En ansatt fyller 62 år den 20. august og slutter i jobben samme dag. Hun søker AFP med uttak fra 1. september. Fordi hun ikke lenger er ansatt på uttakstidspunktet (1. september), får hun ikke innvilget AFP. Hadde hun derimot jobbet ut august, ville hun oppfylt kravet om å være ansatt på uttakstidspunktet og blitt vurdert for AFP.

1.1.3 Opptjening

- Du tjener opp til livsvarig AFP ved at 4,21 prosent av pensjonsgivende inntekt inntil 7,1G legges til en AFP-beholdning hvert år.
- All pensjonsgivende inntekt som registreres i folketrygden regnes med.
- Opptjening skjer fra det året du fyller 13 år, og frem til og med året du fyller 61 år.

Beregning av årlig utbetaling:

$$\text{Årlig utbetaling av AFP} = \text{AFP beholdning} \div \text{Delingstall for ditt årskull ved uttak}$$

1.1.4 Uttak av AFP

Du må søke om uttak og velge når utbetalingen skal starte. Utbetalingen kan tidligst starte måneden etter at du fyller 62 år, og du kan vente med å ta ut pensjonen inntil du fyller 70 år. Den årlige utbetalingen blir høyere desto lenger du venter du med å ta ut pensjonen. **Merk deg at:**

- du må ta ut 100 prosent AFP. Det er ikke mulig å ta ut delvis pensjon.
- du kan stanse pensjonsutbetalingen, men den kan ikke settes i gang igjen senere.
- uttak av AFP ikke kan gis med tilbakevirkende kraft.

Eksempel: En ansatt fyller 62 år i juli. Hun kunne ha startet uttak av AFP fra 1. august, men venter til 15. august med å sende inn søknaden. Første mulige uttakstidspunkt for denne ansatte er 1. september, fordi det ikke er mulig å søke om pensjon med tilbakevirkende kraft. Hun må også fortsette å jobbe frem til 1. september for å ha rett på AFP.

1.2 Betinget tjenstepensjon

Dersom du ikke oppfyller vilkårene for å motta AFP, og du har vært ansatt i offentlig sektor etter 31.12.2019, kan du søke om betinget tjenstepensjon.

Dette er en livsvarig ytelse som tidligst kan tas ut fra måneden etter at du fyller 62 år. Du kan vente med å ta ut pensjonen inntil du fyller 70 år. Dersom du velger å starte uttak av pensjon tidlig, vil den årlige pensjonen din bli lavere enn om du venter med uttaket.

1.2.1 Opptjening

- Betinget tjenstepensjon tjener du opp ved at 3 prosent av pensjonsgivende inntekt inntil 7,1 G legges til en beholdning.
- Opptjeningen skjer kun i stillinger med medlemskap i offentlig tjenstepensjonsordning, og den starter tidligst fra og med 1. januar 2020.
- Opptjeningen skjer til og med måneden du fyller 62 år.

Beregning av årlig utbetaling:

$$\text{Årlig utbetaling av betinget tjenstepensjon} = \text{Betinget tjenstepensjon beholdning} \div \text{Delingstall for ditt årskull ved uttak}$$

1.2.2 Uttak av betinget tjenestepensjon

Du må ta ut 100 prosent betinget tjenestepensjon. Det er ikke mulig å ta ut delvis pensjon.

Dersom du tar ut betinget tjenestepensjon, kan du ikke senere bytte til livsvarig AFP, selv om du stanser utbetalingen av betinget tjenestepensjon. Dette gjelder både offentlig og privat AFP.

Selv om du ikke oppfyller AFP-vilkårene på et gitt tidspunkt, kan det hende du oppfyller dem senere, for eksempel fordi du fortsetter å jobbe i en stilling tilknyttet en AFP-avtale. Derfor er det viktig at du sjekker dine AFP-vilkår og hva som gjelder for deg, før du søker om betinget tjenestepensjon.

2. Alderspensjon opptjent før 2020

2.1 Alderspensjon

Hvis du har vært medlem i en offentlig pensjonsordning før 1. januar 2020, beholder du retten til alderspensjon som er opptjent frem til denne datoen. Du kan ta ut pensjonen fra fylte 62 år og jobbe ved siden av – både i offentlig og privat sektor – uten at pensjonen din reduseres. Alderspensjonen utbetales livet ut.

2.1.1 Opptjening

Pensjonen beregnes ut fra pensjonsgrunnlaget du hadde per 31. desember 2019, eller ved tidligere fratreden, og justeres hvert år med lønnsveksten frem til du skal ta ut pensjonen. Din pensjon utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget ditt. Dersom du har jobbet mindre enn 40 år med medlemskap i offentlig tjenestepensjonsordning før 2020, eller har jobbet deltid, vil pensjonen bli redusert. Vi tar også hensyn til forventet levealder for ditt årskull. Når vi beregner alderspensjonen opptjent før 2020, tar vi hensyn til hva du får utbetalt fra folketrygden (samordning).

2.1.2 Uttak av alderspensjon opptjent før 2020

Du må ta ut 100 prosent alderspensjon. Det er ikke mulig å ta ut delvis pensjon. For å få utbetalt pensjonen, må du også ta ut alderspensjon fra Nav. Det holder å ta ut 20 prosent alderspensjon fra Nav, og etter minst en måned kan uttaksgraden settes ned til 0 prosent.

2.2 2011-tillegg

Dersom du er født i årene 1963 til og med 1967 og har vært medlem i en offentlig tjenestepensjonsordning før 2011, kan du ha rett til et 2011-tillegg. Tidligere årskull har en garanti som sikrer at pensjonen utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. 2011-tillegget bidrar til at tapet av denne garantien ikke blir så stort.

2.2.1 Opptjening

- 2011-tillegget utgjør 1,5 prosent av pensjonsgrunnlaget for alderspensjon opptjent før 2020, per 31. desember 2019.
- Tillegget reduseres dersom du har mindre enn 30 års medlemstid før 2011.
- De som er født i 1963 får 100 prosent av tillegget. For påfølgende årskull trappes tillegget ned med 20 prosent. Det betyr at årskull 1964 får 80 prosent, årskull 1965 får 60 prosent, og så videre.

2.2.2 Uttak av 2011-tillegg

Dersom du har rett på 2011-tillegget, blir det utbetalt sammen med alderspensjon opptjent før 2020. Utbetalingen varer livet ut.

3. Alderspensjon opptjent fra 2020 – Påslagspensjon

3.1 Påslagspensjon

Fra 1. januar 2020 tjener du opp til alderspensjon etter nye regler. Hvert år settes det av midler i en pensjonsbeholdning, avhengig av hvor mye du tjener. Du kan starte utbetalingen av pensjonen fra du fyller 62 år, og du velger selv om du vil ha alderspensjon fra Nav i tillegg. Alderspensjonen varer livet ut.

3.1.1 Opptjening

- Hvert år setter vi av 5,7 prosent av pensjongivende inntekt inntil 12 G i en påslagsbeholdning.
- Dersom inntekten overstiger 7,1 G, settes det av 18,1 prosent ekstra av lønnen som ligger mellom 7,1 og 12 G.
- Du tjener opp alderspensjon fra lønnen du har i stilling som gir medlemskap i en offentlig tjenestepensjonsordning.
- Pensjonsopptjeningen fortsetter så lenge du jobber, frem til du fyller 75 år.
- Hvis du mottar hel eller delvis uførepensjon, tjener du opp påslagspensjon som om du var i jobb.

Beregning av årlig utbetaling:

$$\text{Årlig utbetaling av påslagspensjon} = \text{Påslagsbeholdning} \div \text{Delingstall for ditt årskull ved uttak}$$

3.1.2 Uttak av påslagspensjon

Du kan begynne å ta ut påslagspensjonen fra du fyller 62 år. Hvis du velger å starte pensjonen tidlig, vil den årlige pensjonen din bli lavere enn om du venter med uttaket.

Du kan selv velge om du vil ha en uttaksgrad på 20, 40, 50, 60, 80 eller 100 prosent. Uttaksgraden kan endres én gang i året, men du kan når som helst øke til 100 prosent eller stoppe utbetalingen. Du kan starte pensjonen igjen etter at den er stanset. Du kan jobbe både i privat og i offentlig sektor uten at pensjonen din reduseres.

3.2 Overgangstillegg

Dersom du er født i årene 1963 til og med 1970, og ønsker å slutte å jobbe før du fyller 67 år, kan du ha rett til et overgangstillegg. Overgangstillegget bidrar til at overgangen fra gammel til ny AFP-ordning ikke blir så stor.

For å ha rett på overgangstillegget må du ha minst 15 års medlemskap i en offentlig tjenstepensjonsordning, og slutte helt i stillingen som gir rett til medlemskap.

3.2.1 Opptjening

- Overgangstillegget utgjør 0,15 G for personer født i 1963.
- For hvert påfølgende årskull reduseres tillegget med 12,5 prosentpoeng. Det betyr at personer født i 1964 får 87,5 prosent av 0,15 G, personer født i 1965 får 75 prosent, og så videre.
- Dersom du har mindre enn 40 års medlemskap i offentlig tjenstepensjonsordning, eller har jobbet deltid, blir overgangstillegget redusert.

3.2.2 Uttak av overgangstillegg

Overgangstillegget utbetales tidligst fra måneden etter du fyller 62 år og frem til måneden etter at du fyller 67 år. Utbetalingen kan tidligst starte måneden etter at du har sluttet helt i stillingen som gir rett til medlemskap i en offentlig tjenstepensjonsordning.

Du kan motta lønn fra en jobb som ikke gir rett til medlemskap i en offentlig tjenstepensjonsordning uten at overgangstillegget stopper. Dersom du blir innmeldt i en offentlig tjenstepensjonsordning igjen, opphører overgangstillegget.

4. Tidligere medlemmer

Dette gjelder for deg som ikke er medlem av en offentlig tjenstepensjonsordning ved pensjonering. Du som har sluttet i stilling med medlemskap i den offentlige tjenstepensjonsordningen, kan også ha rett til å ta ut pensjon.

For å ha rett til pensjon, gjelder ulike krav til opptjeningstid for alderspensjon opptjent fra og før 2020:

- **Alderspensjon opptjent fra 2020 (påslagspensjon).** Du må ha minst 1 år samlet opptjeningstid. Når vi vurderer rett til påslagspensjon kan opptjeningstiden være fra både før og etter årsskiftet 2019/2020. Vi utbetaler påslagspensjon for det du har opptjent i pensjonsbeholdning fra 1. januar 2020.
- **Alderspensjon opptjent før 2020.** Du må ha minst 3 år samlet opptjeningstid og ha tatt ut alderspensjon fra Nav. Når vi vurderer rett til alderspensjon kan opptjeningstiden være fra både før og etter årsskiftet 2019/2020. Vi utbetaler alderspensjon for opptjeningstiden du har frem til 31.12.2019.
- **Livsvarig AFP/Overgangstillegg.** Siden du ikke er medlem av tjenstepensjonsordningen ved pensjonering, har du ikke rett til å motta overgangstillegg eller livsvarig AFP.
- **Betinget tjenstepensjon.** Du må ha minst 1 år samlet tjenestetid. Når vi vurderer rett til betinget tjenstepensjon kan opptjeningstiden være fra både før og etter årsskiftet 2019/2020. Vi utbetaler betinget tjenstepensjon for det du har opptjent i pensjonsbeholdning fra 1. januar 2020.

Reglene som er beskrevet i kapittel 1 til 3 gjelder også for tidligere medlemmer.

5. Uførepensjon og etterlattepensjon

Den offentlige pensjonsordningen din inneholder mer enn bare alderspensjon.

- **Uførepensjon** gir økonomisk trygghet dersom inntektsevnen din blir redusert helt eller delvis på grunn av sykdom eller skade.
- **Etterlattepensjon** omfatter både ektefellepensjon og barnpensjon. Dersom du har offentlig tjenstepensjon, er dine nærmeste sikret økonomisk støtte hvis du skulle falle fra. Det skaper trygghet for hele familien.

Du kan lese mer om uførepensjon og etterlattepensjon på våre nettsider www.storebrand.no/bedrift/offentlig-pensjon.